

SELSKAPSKONTROLL

LIERNE UTVIKLING AS

Lierne kommune

Juni 2018

Prosjekt SK1004

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA er Norges største interkommunale revisjonsselskap, og leverer revisjonstjenester innen regnskap, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll til 44 kommuner og en fylkeskommune.

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne selskapskontrollen på oppdrag fra Lierne kommunes kontrollutvalg i perioden november 2017 til juni 2018.

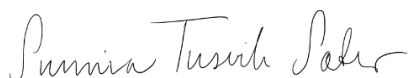
Denne selskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med kommunelovens regler om gjennomføring av selskapskontroll i §§ 77 nummer 5 og 80, samt med forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14. Gjennomføringen av selskapskontrollen er basert på Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) veileder i selskapskontroll samt NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder Sunniva Tusvik Sæter, prosjektmedarbeider Bente Bakken og tidligere prosjektleder Marte Bjørnelv, samt kvalitetssikrere Eirik Gran Seim og Merete Myklebust Montero. Alle har vurdert egen uavhengighet overfor Lierne kommune, jf. kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs¹ standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 27.08.2018

Sunniva Tusvik Sæter
Prosjektleder

Bente Bakken
Prosjektmedarbeider

---

¹ Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Selskapskontrollen i Lierne Utvikling AS har hatt som formål å undersøke kommunens eierstyring av selskapet, samt selskapets forvaltning av omstillingsmidlene.

Eierstyring

Problemstilling: Utøver Lierne kommune eierskapet i Lierne Utvikling AS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Revisor konkluderer med at Lierne kommune i stor grad utøver eierskapet i Lierne Utvikling i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring, men at det på noen områder finnes forbedringspotensial. Dette gjelder valg av representanter til IKS, eierskapsmeldingen, vedtektsfestet bruk av valgkomité og kjønnsbalanse i styret.

Revisor anbefaler følgende:

- Kommunen bør se til at valg av representanter til IKS foregår på riktig måte
- Kommunen bør fortsette å utvikle eierskapsmeldingen, og bør ved neste revidering ha større fokus på:
  - o Kommunens formål med sitt eierskap
  - o Selskapsstrategi
  - o Tydeliggjøre hvilke forventninger kommunen har for etikk, og økonomiske og miljømessige konsekvenser.
- Kommunen bør vedtektsfeste bruk av valgkomité
- Kommunen bør tilstrebe en bedre kjønnsbalanse i styret i Lierne Utvikling AS.

Gjennomføring av omstillingsarbeidet

Revisor har brukt to underproblemstillinger for å kunne svare ut den overordnede problemstillingen: Gjennomføres omstillingsarbeidet i Lierne kommune i henhold til gitte føringer? På bakgrunn av funnene i underproblemstillingene, konkluderes det i hovedproblemstillingen med at omstillingsarbeidet i Lierne kommune gjennomføres i henhold til gitte føringer, med unntak av at en formell delegering av ansvaret for fondsforvaltningen ikke er på plass. Revisor anbefaler at kommunens delegasjonsreglement må oppdateres slik at det inneholder delegeringen av forvaltning av omstillingsmidler og forvaltning av næringsfondet.

Oppsummering av underproblemstillingene følger:

Bruk av omstillingsmidlene

Underproblemstilling: Brukes omstillingsmidlene i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, og behandles søknader om omstillingsmidler etter gjeldende retningslinjer?

Revisor konkluderer med at omstillingsmidlene stor grad brukes i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, med unntak av at delegering av fondsforvaltningen ikke er på plass. Kommunens delegasjonsreglement bør oppdateres med riktige delegeringer til både Lierne Utvikling AS og kommunens næringsfond. Søknader om omstillingsmidler behandles i stor grad etter de gjeldende retningslinjene, med velbegrunnet om unntak for å gi høyere støtte til et prosjekt, og to søknader som ikke er formatert etter PLP-metodikken.

Rapportering til kommunestyret

Underproblemstilling: Er det tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret?

Revisor konkluderer med at det er tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag.....	3
Innholdsfortegnelse	5
1. Innledning.....	7
1.1 Bestilling.....	7
1.2 Problemstillinger.....	7
1.3 Bakgrunn for omstilling i Lierne kommune.....	8
2. Om selskapet.....	9
2.1 Organisering	9
2.2 Styret	13
2.3 Økonomi.....	13
3. Eierskapskontroll	15
3.1 Problemstilling.....	15
3.2 Vurderingskriterier.....	15
3.3 Data	16
3.3.1 Eierskapsmodell.....	17
3.3.2 Forvaltning av selskapet.....	18
3.4 Vurdering	22
3.5 Konklusjon og anbefalinger	25
4. Bruk av omstillingsmidlene	26
4.1 Problemstilling.....	26
4.2 Revisjonskriterier.....	26
4.3 Data	27
4.3.1 Omstillingsmidler 2017.....	27
4.3.2 Programstatusvurdering 2017	28
4.3.3 Samarbeid.....	30
4.3.4 Bruk av midler	31

4.3.5	Intervju av virksomheter	32
4.3.6	Gjennomgang av saker	33
4.4	Vurdering	34
4.5	Konklusjon på underproblemstilling	35
5.	Rapportering til kommunestyret	37
5.1	Problemstilling	37
5.2	Revisjonskriterier	37
5.3	Data	37
5.4	Vurdering	38
5.5	Konklusjon på underproblemstilling	39
6.	Høring	40
7.	Konklusjon (og anbefalinger)	41
	Kilder	42
	Vedlegg 1 - Metode	43
	Vedlegg 2 – Utledning av kriterier	45
	Vedlegg 3 - Høringssvar	52

Forkortelser brukt i rapporten:

AS	Aksjeselskap
KMD	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
NTFK	Nord-Trøndelag fylkeskommune
PLP	ProsjektLederProsessen: Et begrepsapparat og en metode som beskriver en faseinndelt utvikling fra idé til resultat. Innovasjon Norge presenterer PLP som en prosjektstyringsmetode og et begrepsapparat. Alle prosjekter som mottar omstillingsmidler, skal styres etter PLP-metodikken og benytte den organiseringen og det begrepsapparatet som følger med.

1. INNLEDNING

1.1 BESTILLING

Med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 og Plan for selskapskontroll, bestilte kontrollutvalget i Lierne kommune en selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Lierne Utvikling AS:

- Forvaltningsrevisjon av næringsarbeid i Lierne kommune
- Selskapskontroll av Lierne Utvikling AS

Lierne Utvikling AS fungerer som en næringsavdeling i Lierne kommune. Revisjonen ser det derfor som naturlig å slå sammen fokusområdene til å omhandle omstillingsarbeidet i kommunen som tema for forvaltningsrevisjonsdelen i prosjektet.

Prosjektet omfatter ikke en vurdering av hvorvidt kommunen når målene for omstillingsarbeidet. Bestillingen omfatter ikke kommunens næringsfond, men dette har blitt omtalt hvor dette er naturlig.

Prosjektplanen ble behandlet i kontrollutvalgets møte 08.11.2017, sak 19/17. Kontrollutvalget godkjente prosjektplanen, med følgende tillegg:

- Er det tilfredsstillende rapportering mellom Lierne Utvikling AS og mottakerbedriftene om planer for og bruk av omstillingsmidler.

Dette tillegget er omtalt i kapittel 5.

1.2 PROBLEMSTILLINGER

En selskapskontroll består av en obligatorisk del, eierskapskontrollen, og en valgfri del, forvaltningsrevisjonen. Denne selskapskontrollen består både av en eierskapskontroll (problemstilling 1) og en forvaltningsrevisjon (problemstilling 2). Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

- 1) Utøver Lierne kommune eierskapet i Lierne Utvikling AS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?
- 2) Gjennomføres omstillingsarbeidet i Lierne kommune i henhold til gitte føringer?
  - Brukes omstillingsmidlene i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, og behandles søknader om omstillingsmidler etter gjeldende retningslinjer?

- Er det tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret?

Strukturen i rapporten er organisert slik at kapittel 2 presenterer bakgrunnsinformasjon om selskapet. Eierskapskontrollen utgjør kapittel 3. I kapittel 4 besvares første underproblemstilling, og i kapittel 5 presenteres andre underproblemstilling. Det konkluderes på hovedproblemstillingen i kapittel 7.

1.3 BAKGRUNN FOR OMSTILLING I LIERNE KOMMUNE

Lierne Bakeri AS ble av eierne Orkla ASA besluttet nedlagt våren 2014 med virkning fra senest 1. juli 2015. På dette tidspunktet hadde bakeriet 85 ansatte. I en kommune med 1385 innbyggere (2014) ville den negative virkningen på sysselsettingen ha store konsekvenser for lokalsamfunnet. Lierne kommune og fylkeskommunen startet derfor prosessen med å vurdere om Lierne kommune kunne bli en omstillingskommune.

Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) ble leid inn til å gjennomføre en ringvirkningsanalyse². TFoU kom fram til at dersom man ikke gjennomførte tiltak, ville det få dramatiske følger i kommunen og man ville på sikt få en befolkningssvikt ut over forventet negativ befolkningsutvikling framover. Innovasjons- og utviklingsselskapet Proneo utførte i tillegg en Strategisk Utviklingsanalyse³ for Lierne kommune, hvor det blant annet ble sett på hvilke naturlige fortrinn Lierne kommune har. Denne rapporten var grunnlaget for søknaden som ble sendt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) vinteren 2015.

Lierne kommune søkte i februar 2015 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) om 30 millioner kroner til omstilling. Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) mottok 29. juni 2015 tilsagn fra KMD om 30 millioner kroner til omstillingsarbeidet i Lierne kommune, utbetalt til Nord-Trøndelag fylkeskommune med hhv. kr 15 millioner i 2015 og kr 15 millioner i 2016. Sammen med kr 15 millioner fra fylkeskommunen og kr 15 millioner i kommunale midler over 6 år, er rammebudsjettet på kr 60 millioner for omstillingsperioden som varer fra 01.07.2015 til 30.06.2021.

Det konkrete målet for omstillingen i Lierne er å skape 130 arbeidsplasser i løpet av den 6-årige omstillingsperioden.

Lierne Utvikling AS ble etablert i 2015 for å administrere omstillingsarbeidet.

---

² Roald Sand mfl., *SAMFUNNSMESSIGE VIRKNINGER AV LIERNE BAKERI*, 2014.

³ Knut Baglo, *Strategisk Utviklingsanalyse Lierne kommune 2015*, 2015.

2. OM SELSKAPET

I dette kapittelet presenteres bakgrunnsinformasjon om selskapet.

2.1 ORGANISERING

Lierne Utvikling AS ble stiftet 07.05.2015 som følge av kommunens status som omstillingskommune i perioden 2015-2021. Lierne Utvikling AS har ansvaret for å gjennomføre omstillingsprogrammet, og er heleid av Lierne kommune. Siden kommunens næringskonsulent er utleid til Lierne Utvikling AS i omstillingsperioden, ivaretar Lierne Utvikling AS også kommunale næringsoppgaver som ikke er en direkte del av omstillingsarbeidet.

Kommunestyret i Lierne er øverste organ, generalforsamling, i Lierne Utvikling AS, og vedtar overordnede dokumenter og målsetninger. Det er kommunestyret som velger styret i Lierne Utvikling AS.

På selskapets hjemmeside presenteres fem kontaktpersoner. Kun daglig leder er ansatt i Lierne Utvikling. Lierne Utvikling kjøper rådgiver næring fra Lierne kommune, og de tre resterende er prosjektledere i prosjekter for omstillingsarbeidet. De fem utgjør følgende:

- Daglig leder i Lierne Utvikling AS og leder for omstillingsarbeidet
- Rådgiver næring, Lierne kommune
- Prosjektleder Ung i Li
- Prosjektmedarbeider
- Prosjektleder Levende Lierne

Det er styret i Lierne Utvikling som har ansvaret for at omstillingsmidlene forvaltes i tråd med omstillingsplanen og har ansvar for fremdrift og resultater, mens administrasjonen i Lierne Utvikling AS skal gjennomføre omstillingsprogrammet. Hovedoppgaven for omstillingsorganisasjonen er å få omstillings-/utviklingsprosessene i gang, og bidra til at de blir gjennomført av de egentlige prosjekteierne (jf. Handlingsplan 2017).

Det er etablert et avtaleverk mellom Lierne Utvikling og Lierne kommune vedrørende omstillingsarbeidet. Avtaleverket består av fire avtaler:

1. Avtale mellom Lierne Utvikling og Lierne kommune om at Lierne Utvikling skal gjennomføre omstillingsarbeidet på vegne av kommunen
2. Avtale om at Lierne kommune kjøper omstillingstjenester fra Lierne Utvikling

3. Avtale om at Lierne Utvikling leier lokaler fra Lierne kommune
4. Avtale om at Lierne Utvikling leier rådgiver næring fra kommunen

Lierne Utvikling AS er organisert som et aksjeselskap. Valget om å organisere selskapet som et AS hadde ifølge rådmannen bakgrunn i gode erfaringer fra tidligere organiseringer, eksempelvis med muligheten til å få inn eksterne styremedlemmer med kompetanse kommunen ikke har i egen organisasjon. Selskapets visjon er «Et attraktivt lokalsamfunn med vekstkraft». Selskapet har som formål å drive utviklingsarbeid i Lierne kommune gjennom tilretteleggende og bedriftsrettede tiltak. Selskapet kan investere i eller gi tilskudd til infrastrukturtiltak, andre selskap og enkeltpersoner eller på annen måte engasjere seg i tiltak som fremmer næringsutviklingen i kommunen. Selskapet skal ikke betale ut utbytte.

Hovedmålet for omstillingsarbeidet er å bidra til å sikre, skape og utvikle 130 arbeidsplasser i Lierne i løpet av seks år. Arbeidet er periodisert på følgende måte:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Sum
Reiseliv, mat og opplevelser	0	1	1	1	2	2	3	10
Industriell matproduksjon	0	20	5	0	5	5	5	40
Eksisterende næringsliv	0	5	5	10	10	10	10	50
Attraktivitet for næringslivet	0	0	0	0	0	0	0	0
Kompetanse, rekruttering og nettverk	0	0	0	0	0	0	0	0
Andre prosjekter	0	5	5	5	5	5	5	30
Sum arbeidsplasser pr år	0	31	16	16	22	22	23	130

Omstillingsplanen legger til grunn at omstillingsarbeidet kan bidra til etablering av arbeidsplasser også utenom innsatsområdene. Slike prosjekter må tilfredsstillende følgende kriterier:

- Prosjektene skal ha betydelig sysselsettingspotensial
- Prosjektene skal ivareta tilfredsstillende oversikt over risikoen
- Prosjektene skal ikke oppfattes som kontroversielle i lokalmiljøet.

Gründere og nyetablerere skal uavhengig av bransje motiveres og støttes.

Lierne Utviklings handlingsplan for 2017 presenterer en skjematisk framstilling av organiseringen av omstillingsprogrammet:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)	<ul style="list-style-type: none"> - Bidrar med å bevilge midler til lokalt omstillingsarbeid - Bevilgningene gis til fylkeskommunene og skal gå til kommuner i omstilling.
Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK)	<ul style="list-style-type: none"> - Oppdragsgiver - Identifiserer regionale omstillingsbehov - Fastsetter kriterier for å få omstillingsstatus - Gjennomfører samfunnsmessig konsekvensanalyse for avklaring om et område oppfyller kriteriene for omstillingsstatus. - Behandler søknader om omstillingsmidler. - Tildeler omstillingsstatus og setter tidsramme for gjennomføring. - Stiller med observatør i styret til Lierne Utvikling.
Lierne kommune (LK)	<ul style="list-style-type: none"> - Eier av omstillingsprogrammet - Ansvarlig for tildelt omstillingsbevilgning - Vedtar strategier og mål for omstillingsarbeidet - Utnevner prosjektorganisasjon som gjennomfører strategisk utviklingsanalyse i strategifasen. - Utarbeider forslag til omstillingsplan og handlingsplan for første gjennomføringsår - Etablerer omstillingsorganisasjon - Søker ut midler for kommende år - Leier ut rådgiver næring som ressurs til Lierne Utvikling - Stiller rådmann som observatør til styret i Lierne Utvikling
Kommunestyret i Lierne kommune	<ul style="list-style-type: none"> - Generalforsamling til Lierne Utvikling - Vedtar årlige handlingsplaner og eventuell revidering av omstillingsplanen - Følger opp at omstillingsarbeidet gjennomføres i tråd med planverk - Stiller ordfører som styreleder i styret til Lierne Utvikling

	<ul style="list-style-type: none"> - Stiller varaordfører som observatør i styret til Lierne Utvikling
Lierne Utvikling AS (LU)	<ul style="list-style-type: none"> - Omstillingsorganisasjonen som skal gjennomføre omstillingsprogrammet i hele perioden - Heleid av Lierne kommune - Har eget styre og administrasjon - Etablert eget avtaleverk med Lierne kommune vedrørende omstillingsarbeidet.
Styret i Lierne Utvikling AS	<ul style="list-style-type: none"> - Ansvarlig for at omstillingsmidlene forvaltes i tråd med omstillingsplanen - Representerer eier i strategiske diskusjoner - Ansvar for fremdrift og resultater - Skal sammen med administrasjonen profilere omstillingsarbeidet - Skal utfordre aktører til å ta ansvar, etterprøve strategier og tiltak
Administrasjonen i Lierne Utvikling AS	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomfører omstillingsprogrammet - Profilerer omstillingsarbeidet utad - Utarbeider beslutningsgrunnlag til styret - Skal arbeide proaktivt mot aktører og næringsliv - Sørge for gjennomføring av strategier og tiltak - Har fullmakt til å innvilge prosjektstøtte inntil kr. 50 000 - Sørge for rapportering av prosjektportefølje og fremdrift til aktuelle mottakere på vegne av Lierne kommune
Innovasjon Norge (IN)	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalitetssikrer bruken av offentlige midler i omstillingsarbeidet - Er veileder, pådriver og rådgiver - Utvikler verktøy og maler til bruk i omstillingsarbeidet - Støtter Lierne Utviklings administrasjon i saksbehandling - Stiller med observatør i styret til Lierne Utvikling.

2.2 STYRET

I henhold til § 4 i vedtektene skal selskapets styre bestå av 3-5 medlemmer. Det fremgår av protokoll fra generalforsamling hvor lang periode medlemmene skal sitte i styret. Styret er sammensatt av representanter fra kommunen og næringslivet. Styret i Lierne Utvikling AS har etter generalforsamlingen i 2018 hatt følgende sammensetning:

Styreleder: Bente Estil

Styremedlem: Borgny Kjølstad Grande

Styremedlem: Alexander Støvik Kjølstad

Styremedlem: Pål Hofstad

Styremedlem: Svein Egil Ristad

Varamedlem: Morten Elvseth

2.3 ØKONOMI

Selskapet ble stiftet med en aksjekapital på kr. 100 000 fordelt på 1000 aksjer pålydende kr. 100⁴. Selskapet skal ikke betale utbytte. I selskapets vedtekter § 9 heter det at ved oppløsning av selskapet skal selskapets netto formue tilfalle Lierne kommune.

Omstillings- og nyskappingsarbeid har fra 1987 vært en ordinær bevilgning på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. Omstillingsmidler har det formål å bidra til at kommuner eller regioner som taper mange arbeidsplasser som følge av at det lokale næringslivet blir kraftig bygget ned eller forsvinner, skal få mulighet til å omstille seg og skape nye arbeidsplasser.

Innovasjon Norge stiller krav til bruk og organisering av omstillingsmidlene. Omstillingsmidlene er en tidsbegrenset ekstraordinær innsats til utvikling av nye prosjekter. Midlene skal gå til omstillings- og nyskappingsarbeid og arbeidet skal organiseres i fire faser: Avklaringsfasen, strategi- og forankringsfasen, gjennomføringsfasen og avslutningsfasen. Midlene skal primært brukes til prosjekter i tidlig fase, forstudie og forprosjekt. Videre skal midlene brukes i tråd med omstillingsplan og handlingsplan og bidra til å klargjøre og utrede prosjektene som et grunnlag for senere gjennomføring i hovedprosjekt.

---

⁴ Lierne Utvikling AS, *Vedtekter*, 2015.

Budsjett

Omstillingsprogrammet legger opp til følgende årlige budsjetterammer og totalbudsjett:

Finansieringskilde	Andel	Faktisk ramme	Budsjettert ramme		SUM
		2015*	2016	2017-2021	
Staten/KMD	50 %	1 845 101	9 000 000	19 154 899	30 000 000
Nord Trøndelag fylkeskommune	25 %	922 550	2 500 000	11 577 450	15 000 000
Lierne kommune	25 %	922 550	2 827 450	11 577 450	15 000 000
SUM	100 %	3 690 201	14 000 000	42 309 799	60 000 000

Finansieringsplanen bygger på vedtak i Nord-Trøndelag fylkeskommune i sak 32/15 samt brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 29.06.2015, fulgt opp av tilsagnsbrev for 2015 fra fylkeskommunen datert 06.07.2015.

Styret som fondsforvalter

Det er styret i Lierne Utvikling AS som er fondsforvalter i selskapet. Administrasjonen i Lierne Utvikling AS har myndighet til å fordele midler i søknader under 50 000 kr. Rådmannen mener at det ville vært for tungvint dersom kommunestyret var fondsforvalter. Rådmannen åpner for at formannskapet kunne vært en mulighet, men at man da ville mangle en del av kompetansen som i dag sitter i styret i Lierne Utvikling AS.

3. EIERSKAPSKONTROLL

Dette kapitlet omhandler Lierne kommune sin eierstyring av Lierne Utvikling AS. Kapitlet utgjør rapportens eierskapskontroll, som er en obligatorisk del i en selskapskontroll.

3.1 PROBLEMSTILLING

Utøver Lierne kommune eierskapet i Lierne Utvikling AS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

3.2 VURDERINGSKRITERIER

Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet.

Kommunens eierstyring vurderes opp mot utvalgte kriterier hentet fra KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll⁵. Anbefalingene utgjør vurderingskriterier som kommunens utøvelse av eierskapet vil bli vurdert opp imot:

- **Anbefaling 1: Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte**

Kommunene bør som en del av sitt folkevalgtprogram gjennomføre obligatoriske kurs eller eierskapsseminarer. Den første opplæringen bør gjennomføres i løpet av de første seks månedene av valgperioden.

- **Anbefaling 4: Utarbeidelse av eierskapsmeldinger**

Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskaper. En eierskapsmelding bør minimum ha disse hovedpunktene;

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid.
2. Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring.
3. Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.
4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.

---

⁵ http://www.ks.no/globalassets/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.

- **Anbefaling 5: Utarbeidelse og revidering av styringsdokumenter**

Kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

- **Anbefaling 6: Eiermøter**

KS anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Et eiermøte er et møte mellom representanter fra kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet.

- **Anbefaling 7: Eierorganets sammensetning og funksjon**

Avhengig av selskapets formål, anbefales det som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierstyring skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak.

- **Anbefaling 10: Valgkomité og styreutnevnelser**

Ved valg av styrer til kommunalt eide selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomité.

Kommunens eierstyring vil også vurderes opp mot kommunestyrets eget vedtak gjennom eiermeldingen⁶.

- For å skape åpenhet om roller og verv for folkevalgte, ansatte og styrerepresentanter, har kommunestyret anbefalt at folkevalgte og ledere i Lierne kommune registrerer seg i styrevervregisteret.
- For styrer i selskaper kommunen er eier av eller medeier i bør det tilstrebtes kjønnsbalanse i styret.

3.3 DATA

Data for eierskapskontrollen er hentet fra kommunens dokumenter, eksempelvis eierskapsmeldingen, kommunestyrevedtak og lignende, samt fra intervju med ordfører som også er eierrepresentant i og styreleder av selskapet. En fullstendig beskrivelse av rapportens metodedel finnes i vedlegg 1.

---

⁶ Sist vedtatt 22.06.2017, sak 43/17.

3.3.1 EIERSKAPSMODELL

I et aksjeselskap har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen. Gjennom generalforsamlingen, utøver eierne den øverste myndigheten i selskapet. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjer og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret.

Lierne Utvikling AS ledes av styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål og innenfor rammen av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

Proessen for å avklare og iverksette kommunens syn i vesentlige saker som angår Lierne AS, vil være følgende:

1. Rådmannen utreder saker og avgir innstilling til kommunestyret.
2. Kommunestyret drøfter saker og fatter vedtak på vegne av kommunen som eier (med alminnelig/simpelt flertall av avgitte stemmer).
3. Eierrepresentanten (ordfører) representerer kommunestyrets flertallssyn i generalforsamlingen for Lierne Utvikling AS.
4. Generalforsamlingen i Lierne Utvikling AS har for eksempel myndighet til å vedta vedtekter, myndighet til å velge styremedlemmer og føre tilsyn med styret. Generalforsamlingen utøver den øverste myndighet i selskapet, og har en generell instruksjonsmyndighet overfor styret.
5. Styret i Lierne Utvikling AS har ansvaret for forvaltningen av selskapet, og fører tilsyn med den daglige ledelsen.
6. Daglig leder står for den daglige ledelse av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt.

Dette medfører blant annet at kommuneadministrasjonen ikke kan instruere selskapet. Det kan heller ikke kommunestyret, men de har muligheten til å gå veien om sin eierrepresentant i generalforsamlingen og styret.

I utgangspunktet følger informasjonsflyten, som går begge veiene, de samme linjene og selskapsorganene. Det er imidlertid ikke noe i veien for at selskapet, det vil si styreleder eller daglig leder, kan informere kommunestyret direkte hvis kommunestyret ønsker det.

3.3.2 FORVALTNING AV SELSKAPET

Eierorganets sammensetning og funksjon

Kommunestyret har det øverste tilsynet med kommunale interesser i eksterne selskaper. Ifølge Lierne kommunes eiermelding er ordføreren definert som eierrepresentant i generalforsamlinger kommunen deltar i, med varaordføreren som automatisk stedfortreder. Dersom ingen av disse kan møte, heter det at vedtatt vararekkefølge blant formannskapet medlemmer gjelder. Videre står det at dette gjelder for alle interkommunale selskap (IKS) og aksjeselskap (AS) som Lierne kommune er eier i, samt andre selskap der det ikke er oppnevnt representanter særskilt. Representanten skal forholde seg til vedtak og signaler fra formannskap og kommunestyre.

Ordfører Estil er også styreleder i Lierne Utvikling AS. Ordføreren fortalte i intervju at hun er valgt inn som styreleder da dette har blitt anbefalt fra Innovasjon Norge. En representant fra Innovasjon Norge har bekreftet at han hadde anbefalt at ordfører skulle være styreleder i omstillingsselskapet. Denne anbefalingen har bakgrunn i at Innovasjon Norge ønsker å sikre en sterk binding mellom kommunen og selskapet, når man først har valgt å organisere omstillingsarbeidet i eget selskap. Representanten har erfart at det kan oppstå en uhensiktsmessig distanse mellom selskapet og kommunen når det er organisert slik, og denne utfordringen kan forplante seg videre når man etter omstillingsperioden skal videreføre næringsarbeidet. Ved å ha ordfører som styreleder sikrer man da en god forankring mellom omstillingsselskapet og kommunen. Revisor ønsker å understreke at styreverv i selskaper er personlige verv. Man skal som styremedlem ivareta selskapets interesser, og det kan potensielt oppstå utfordringer når ordfører både er eierrepresentant og styreleder. Protokoll fra generalforsamling avholdt 04.05.2017 viser at ordfører Estil møtte som styreleder. Det var 14 representanter fra kommunestyret til stede, i tillegg til rådmann, to andre styremedlemmer, observatør fra Lierne Utvikling AS og daglig leder i Lierne Utvikling AS.

I eiermeldingen fremgår det følgende om valg av ordfører som eierrepresentant i selskaper kommunen har interesser i: «dette gjelder for alle interkommunale selskap (IKS) og aksjeselskap (AS) som Lierne kommune er eier i, samt andre selskap der det ikke er oppnevnt representanter særskilt».

Kommunestyret gjorde i sak 95/15 et generelt vedtak om at ordfører er eierrepresentant i IKS-er. Fire navngitte personer er satt opp som vararepresentanter.

Opplæring

Ordfører Estil fortalte at politikerne har vært gjennom KS' Folkevalgtopplæring hvor eierskap er tema, men opplever at gjennomgangen av temaet er overordnet. Ordføreren opplever at det har blitt et økt fokus på eierskap gjennom at kommunene i Nord-Trøndelag har blitt eiere av NTE. Rådmannen gjennomførte et temamøte om eierskap i forkant av kommunestyrets møte 13.02.2018, og revisor har mottatt hans presentasjon fra dette møtet. Presentasjonen viser at man i temamøtet gjennomgikk blant annet relevante deler av IKS-loven, kommuneloven, ønsker om mer opplæring, kommunestyrets ansvar som eier og eierskapsmelding.

Eiermeldinger

Lierne kommune har en eiermelding som sist ble vedtatt 22.06.2017, sak 43/17.

Eiermeldingen er inndelt i seks kapitler:

1. Første kapittel presenterer at eiermeldingen er et styringsdokument for folkevalgte, administrasjonen og rådmannen, og at den skal vise hvilke strategier Lierne kommune har for sine eierandeler i selskaper.
2. Andre kapittel presenterer kommunens roller og ansvar, herunder samfunnsansvar, etikk, kommunestyrets og formannskapetets roller og ansvar, ordførerens rolle og ansvar og valg av styre.
3. Tredje kapittel presenterer fem ulike organisasjonsformer; interkommunale selskaper (IKS), aksjeselskaper (AS), samvirkeforetak (SA), stiftelser og vertskommunesamarbeid.
4. Fjerde kapittel presenterer kommunens eierinteresser i private foretak og muligheter for styring og kontroll i disse.
5. Femte kapittel presenterer kommunens deltakelse i interkommunale selskaper.
6. Sjette kapittel presenterer kommunens deltakelse i andre enheter, eksempelvis i forsikringsselskaper.

Om Lierne Utvikling AS presenterer eiermeldingen eierandel, balanseført verdi, selskapets formål, aksjekapital, stiftelsesdato, daglig leder og styret. Kommunens formål med eierskapet eller eierstrategi er ikke omtalt.

Ordfører fortalte at kommunens eiermelding blir behandlet hvert år. Eiermeldingen behandles i juni, etter at alle årsmøter og generalforsamlinger har blitt avholdt. Revisor ser i kommunens innsynsløsning på nett at eiermeldingen ble behandlet i juni 2016 og 2017.

I forbindelse med behandlingen av eierskapsmeldingen i 2017, ble følgende inkludert i vedtaket (sak 43/17):

«Hvordan skal kommunal eierstyring være en del av kommuneplanens samfunnsdel. Der det i denne settes mål for hvordan vi vil ha samfunnsutviklinga i kommunen. Våre eierskap vil kunne være virkemiddel for å nå ønsket mål som settes i kommuneplan.»

Styringsdokumenter

I omstillingsplanen fremgår det at avtaleverket mellom Lierne Utvikling AS og Lierne kommune AS omhandler fire avtaler:

1. Avtale mellom Lierne Utvikling AS og Lierne kommune om at Lierne Utvikling AS skal gjennomføre omstillingsarbeidet på vegne av kommunen.
2. Avtale om at Lierne kommune kjøper omstillingstjenester fra Lierne Utvikling AS
3. Avtale om at Lierne Utvikling AS leier lokaler fra Lierne kommune
4. Avtale om at Lierne Utvikling AS leier rådgiver næring fra Lierne kommune

Stiftelsesdokument og selskapets vedtekter ble vedtatt i forbindelse med etablering av selskapet 07.05.2015.

Styret i Lierne Utvikling AS har utarbeidet egen styreinstruks og behandlet denne i sak 36/15, 28.08.2015. Styreinstruksen ble vedtatt av styret og videresendt Lierne kommune for endelig godkjenning. Styreinstruksen har til formål å gi nærmere regler for styrets ansvar og oppgaver. Kommunestyret i Lierne behandlet styreinstruksen 17.09.2015, sak 67/15. Kommunestyret godkjente styreinstruksen og vedtok den med virkning fra 17.09.2015.

Det er utarbeidet en omstillingsplan for perioden 2015-2021. Den er sist behandlet av styret i Lierne Utvikling AS 03.02.2016 og vedtatt av kommunestyret 16.02.2016. Omstillingsplanen presenterer bakgrunnen for omstilling, omstillingsbehov, mål for omstillingsarbeidet og de prioriterte innsatsområder. Det fastslås i omstillingsplanen at det skal utarbeides årlige handlingsplaner.

Revisor har sett på handlingsplanene for 2017 og 2018. Begge disse er vedtatt i kommunestyret⁷. Handlingsplanene presenterer foreløpig status for omstillingen. Handlingsplanene er en årlig konkretisering av omstillingsplanens innsatsområder i strategier og mulige tiltak. De mulige tiltakene skal vedtas av besluttsende organer i Lierne Utvikling før

---

⁷ Vedtatt i kommunestyret hhv. 15.02.2017 og 13.02.2018

de realiseres. Alle summer som er oppgitt i handlingsplanene utgjør Lierne Utvikling sin andel, og bedriftenes egenfinansiering og annen finansiering kommer i tillegg til dette. Det er et uttalt mål at omstillingsmidlene skal bidra til å utløse andre midler.

Rådmannen fortalte at årsaken til at Lierne Utvikling AS har blitt lagt i eget selskap, har bakgrunn i at man hadde gode erfaringer med Lierne Næringssselskap i perioden 2000-2013. Han fortalte videre at å legge næringsarbeidet i et AS gav muligheter til å få inn eksterne styremedlemmer med en kompetanse som kommunen ikke har i egen organisasjon. Rådmannen opplever at dette har fungert godt også for Lierne Utvikling AS, hvor 2 av 5 er lokale og resten eksterne. Ordfører/varaordfører og rådmannen har møte- og talerett i styret i Lierne Utvikling AS.

Eiermøter

I løpet av året er det sju treffpunkt for styret, inkludert et styreseminar. I 2017 ble det avholdt seks styremøter. Ifølge styreleder/eierrepresentant, er styreseminaret som en workshop hvor man gjennomgår det som har blitt gjort i året som har gått. På styreseminaret arbeider man også med handlingsplan for det kommende året, noe som gjør en gjennomgang av foregående år relevant. Omstillingsplanens innsatsområder ligger til grunn for handlingsplanen. Ifølge styreleder/eierrepresentant, forsøker styret så godt som mulig å konkretisere hvilke satsninger som vil komme innen de ulike områdene. Det vil ligge både konkrete og mindre konkrete planer i handlingsplanen, slik at man ikke låser for gode prosjekt som dukker opp i løpet av året. I styreseminaret legges også de økonomiske rammene for det kommende året, fordelt på omstillingsplanens innsatsområder.

Ifølge styreleder/eierrepresentant er det ett møtepunkt mellom kommunestyret og Lierne Utvikling, i tillegg til generalforsamlingen. Dette er en halvårsrapportering, som skjer i løpet av hver høst. Generalforsamlingen holdes i mai, og halvårsrapporten ble i 2017 lagt fram for kommunestyret 30.11.

Styreleder/eierrepresentant fortalte at hun utover dette, gjennom rollen som styreleder, forsøker å orientere kommunestyret og formannskapet om hva som skjer i Lierne Utvikling, uten at det regnes som et formelt møtepunkt.

Valgkomité og styreutnevnelser

Det er etablert valgkomite. I innstilling fra valgkomiteen til generalforsamlingen 2017 fremgår det at det er varaordfører Steinar Bach (SP), Roy Inge Bergli (AP) og Hilde Kveli (uavhengig) som utgjør valgkomiteen. Styreleder/eierrepresentant fortalte at valgkomiteen har lagt vekt på

at styret skal ha ulik kompetanse. I dagens styre har representantene kompetanser som styreerfaring, landbruk og det grønne skiftet, arbeid i industripark, gründer, og næringslivet i Lierne. Dette kommer i tillegg til at ordfører, som kjenner kommunen godt, sitter som styreleder.

Styreleder/eierrepresentant fortalte at hun var observatør i styret før hun ble styreleder. I dag er rådmannen og varaordfører observatører, i tillegg til at det er observatører fra Trøndelag fylkeskommune, Innovasjon Norge lokalt og fra Innovasjon Norge i Oslo. Styreleder/eierrepresentant opplyste om at det var anbefalt fra Innovasjon Norge at ordfører burde sitte som styreleder. Forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e, presenterer at «*en offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.*». Dette betyr at selv om ordfører er eierrepresentant og styreleder, er hun fortsatt habil i behandling av saker vedrørende Lierne Utvikling AS.

Styrevervregisteret

I styrevervregisteret⁸ kommer det frem at ordfører har registrert at hun er styreleder i Lierne Utvikling AS. Ordfører er den eneste folkevalgte i styret i Lierne Utvikling. De resterende styremedlemmene er ikke registrert i styrevervregisteret.

Kjønnsbalanse

Styret i Lierne Utvikling AS består av styreleder, fire styremedlemmer og ett varamedlem. Styreleder og ett styremedlem er kvinner. De tre andre styremedlemmene og varamedlemmet er menn.

3.4 VURDERING

Eierorganets sammensetning og funksjon

---

⁸ KS, «Styrevervregisteret» <www.styrevervregisteret.no>.

Ordfører er valgt som eierrepresentant til Lierne Utvikling AS. Dette er i tråd med KS' anbefaling om at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet.

I eierskapsmeldingen står det at ordfører er representant i IKS-er og AS som kommunen har interesser i. I en tenkt situasjon hvor varaordfører må tre inn for ordfører i en periode, kan et slikt vedtak skape usikkerhet om det er varaordfører (etter delegasjonsreglementet) eller 1. valgte vararepresentant som skal møte i representantskapet. Ordfører og vararepresentantene til representantskapet er da valgt av kommunestyret til å representere eier i IKS-et, noe varaordfører ikke er. Revisor vil derfor anbefale at ved valg av eierrepresentanter til representantskap i IKS, bør representanter velges med navn. Dette da man ikke kan delegere en fullmakt man har fått fra kommunestyret i IKS-er, og derigjennom blir valg av eierskapsrepresentant personlig⁹.

Eiermøtene, i kombinasjon med ordførers fokus på informasjon til kommunestyret, gjør kommunestyret i stand til å kunne gi føringer for eierrepresentantens utøvelse av vervet.

Opplæring

Det er gjennomført opplæring av folkevalgte gjennom KS' Folkevalgtopplæring og gjennom et temamøte om eierskap. Revisor vurderer at det har blitt gjennomført opplæring.

Eiermeldinger

Kommunen har en eiermelding som revideres årlig. Årlig revisjon av eiermelding er i tråd med KS' anbefaling. Revisor informerer om at det i forslag til ny kommunelov kun er lagt opp til at kravet skal være at eiermeldingen revideres en gang i løpet av valgperioden.

Eiermeldingen presenterer selskapets formål. Revisor mener at eiermeldingen kunne vært tydeligere på å vise hva som er kommunens formål med eierskapet.

Eiermeldingen presenterer ikke noen selskapsstrategi for Lierne Utvikling AS, hvor man kunne presentert samlet mandat og forventninger kommunisert fra eier til selskapet.

Eiermeldingen inneholder en kort presentasjon om selskapenes samfunnsansvar og etiske retningslinjer. Eksempelvis presenteres det at «Det er store forventninger knyttet til de økonomiske og miljømessige konsekvensene», og «Det er viktig at selskaper som Lierne

---

⁹ Kommunal- og regionaldepartementet, «Rundskriv H-02/06», 2006 <<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-h-0206/id109621/#syttent>>.

kommune er eier av eller medeier i også jobber med etiske retningslinjer for styret og ansatte». Revisor ønsker å påpeke at det eiermeldingen sier eksempelvis om selskapenes samfunnsansvar ikke er bindende for selskapene gjennom vedtatt eierskapsmelding. En slik forventning fra eier til selskapet må formaliseres i selskapenes eierorganer, eksempelvis i representantskap, eller i Lierne Utvikling AS sitt tilfelle – i generalforsamlingen.

Kommunen har en eierskapsmelding. Revisor vurderer at kommunen i eierskapsmeldingen har forbedringspotensial i å vise hva kommunens formål med eierskapet er, presentere selskapsstrategi og tydeligere definere hvilke forventninger kommunen har for selskapenes forhold til etikk, og selskapenes økonomiske og miljømessige konsekvenser.

Styringsdokumenter

Det er utarbeidet styringsdokumenter for Lierne Utvikling AS, eksempelvis vedtekter, omstillingsplan og handlingsplaner. Omstillingsplan og handlingsplaner er behandlet i kommunestyret. Styreinstruks i Lierne Utvikling AS er også behandlet i kommunestyret. Revisor vurderer at det er utarbeidet styringsdokumenter for Lierne Utvikling AS som har forankring i kommunestyret. Siden omstillingsperioden foregår i en periode på seks år, er det begrenset hvor stort behovet vil være for revidering av styrende dokumenter. Det vil kunne være viktig med revidering av dokumentene dersom målene for omstillingen ikke oppnås, men revisor vurderer at dette vil fanges opp i generalforsamling eller i halvårsrapporteringen.

Eiermøter

Ifølge ordfører/eierrepresentant, gjennomføres det et eiermøte på høsten, hvor det foregår en halvårsrapportering. Dette bidrar til en aktiv dialog og informasjonsflyt mellom kommunen, styret og daglig leder. Ut over dette er det relevant at ordfører er både eierrepresentant og styreleder, og dermed er gjort i stand til å ha oversikt over hva som foregår i Lierne Utvikling. Ordfører/eierrepresentant fortalte at hun forsøker å informere kommunestyret og formannskapet om hva som skjer i Lierne Utvikling.

Valgkomité og styreutnevnelser

Det er etablert valgkomité, og revisor ser av siste generalforsamlingsprotokoll at valgkomiteen har foreslått representanter til styret. Bruk av valgkomité er ikke fastsatt i selskapets vedtekter. Revisor anbefaler at kommunen vedtektsfester bruk av valgkomité.

Styrevervregisteret

Kommunestyret anbefaler at folkevalgte og ledere i Lierne kommune registrerer seg i Styrevervregisteret. Styret har kun ett medlem som er folkevalgt i Lierne kommune, og det er ordfører. Ordfører har registrert styreledervervet i Lierne Utvikling AS i Styrevervregisteret, og har dermed etter revisors vurdering oppfylt kriteriet.

Kjønnsbalanse

I Eiermeldingen er det fastsatt at det for styret i selskaper kommunen er eier av eller medeier i, bør det tilstrebes kjønnsbalanse i styret. Styret i Lierne Utvikling AS består av fem medlemmer og ett varamedlem. Styreleder og ett styremedlem er kvinner. De tre andre styremedlemmene og det ene varamedlemmet er menn. Styret i Lierne Utvikling har dermed et forbedringspotensial i å oppnå 50/50 kjønnsbalanse i styret.

3.5 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Revisor konkluderer med at Lierne kommune i stor grad utøver eierskapet i Lierne Utvikling i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring, men at det på noen områder finnes forbedringspotensial.

Revisor anbefaler følgende:

- Kommunen bør se til at valg av representanter til IKS foregår på riktig måte
- Kommunen bør fortsette å utvikle eierskapsmeldingen, og bør ved neste revidering ha større fokus på:
  - o Kommunens formål med sitt eierskap
  - o Selskapsstrategi
  - o Tydeliggjøre hvilke forventninger kommunen har for etikk, og økonomiske og miljømessige konsekvenser.
- Kommunen bør vedtektsfeste bruk av valgkomité
- Kommunen bør tilstrebe en bedre kjønnsbalanse i styret i Lierne Utvikling AS.

4. BRUK AV OMSTILLINGSMIDLENE

I dette kapittelet vil vi se på om Lierne kommune, gjennom Lierne Utvikling AS, gjennomfører omstillingsarbeidet i henhold til gitte føringer i tilsagnsbrev fra NTFK, krav fra Innovasjon Norge, satsingsområder vedtatt av kommunestyret og retningslinjer vedtatt av styret i Lierne Utvikling AS. Vi vil også se på saksbehandlingen av søknader, og om disse behandles etter gjeldende retningslinjer.

4.1 PROBLEMSTILLING

Det er utarbeidet følgende problemstilling for bruk av omstillingsmidlene:

- Brukes omstillingsmidlene i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, og behandles søknader om omstillingsmidler etter gjeldende retningslinjer?

4.2 REVISJONSKRITERIER

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen¹⁰:

- Omstillingsmidlene skal bidra til etablering av nye arbeidsplasser som erstatning for de som har blitt borte.
- Lierne kommune skal disponere midlene i nært samarbeid med fylkeskommunen og Innovasjon Norge.
- Midlene skal brukes i tråd med omstillingsplan og handlingsplan
- Bruken av omstillingsmidlene skal være med å klargjøre og utrede prosjektene som et grunnlag for senere gjennomføring i hovedprosjekt.
- Omstillingsbevilgningene skal ikke benyttes til
  - kommunale drifts- og forvaltningsoppgaver, herunder drift av skoler, plan- og reguleringsoppgaver m.fl.
  - driftsrelaterte oppgaver i bedriftene/prosjektene som søker midler
  - til investeringer i aksjer eller eierskap i kommersielle selskap
- Maksimale støttesatser er normalt 50 prosent.
- Støtte skal gis som tilskudd (ikke lån eller aksjekapital).

---

¹⁰ Se vedlegg 1 for utledning av kriterier.

- PLP¹¹ skal brukes til å beskrive prosjektene.
- Tilsagnsbeslutning skal gjøres av rett instans
- Utbetalinger skal foretas etter skriftlig anmodning fra søker, og det skal utarbeides sluttrapport og regnskap
- Prosjekter skal primært bidra til å nå Liernes målsetting om sysselsettingsvekst og økt verdiskaping.
- Midlene skal primært brukes til prosjekter i tidlig fase, forstudie og forprosjekt.

4.3 DATA

Datagrunnlaget i dette kapittelet er i hovedsak hentet fra dokumentasjon tilgjengeliggjort av Lierne Utvikling AS og informasjon fra intervju.

4.3.1 OMSTILLINGSMIDLER 2017

Omstillingsplan 2015-2021 presenterer finansieringsplanen for hele perioden. Finansieringsplanen bygger på vedtak i Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) i sak 32/15, samt tilskuddsbrev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 29.06.2015 til NTFK, fulgt opp av tilsagnsbrev for 2015 fra NTFK til Lierne kommune datert 06.07.2015.

Omstillingsprogrammet legger opp til følgende totalbudsjett:

Figur 4-3-1: Totalbudsjett

Finansør	Andel	Faktisk ramme	Budsjettert ramme		SUM
		2015*	2016	2017-2021	
Staten/KMD	50 %	1 845 101	9 000 000	19 154 899	30 000 000
Nord Trøndelag fylkeskommune	25 %	922 550	2 500 000	11 577 450	15 000 000
Lierne kommune	25 %	922 550	2 827 450	11 577 450	15 000 000
SUM	100 %	3 690 201	14 000 000	42 309 799	60 000 000

* Budsjettert ramme for 2015 var 5 MNOK. Regnskapet for 2015 viser en kostnad på kr 3.690.201, og kr 1.309.799 i ubenyttet ramme for 2015 overføres 2016.

¹¹ PLP: «ProsjektLederProsessen» definerer et prosjekt til å være en «tidsavgrenset oppgave med en definert målsetting, avtalt budsjetteramme og ressursbruk. For hvert prosjekt opprettes en prosjektorganisasjon som er ansvarlig for prosjektets gjennomføring og leveranser. Hentet fra <https://www.innovasjon Norge.no/globalassets/regional-omstilling/verktoy/plp-brosjyre-2015.pdf>

Fire millioner kroner av Lierne kommunes 15 millioner kroner til omstillingen kommer fra Orkla Foods Norge. Dette er en kompensasjon til Lierne-samfunnet for nedleggningen av Lierne Bakeri.

For 2017 bevilget Nord-Trøndelag fylkeskommune 7 millioner kroner til omstillingsarbeidet i Lierne (sak 87/17). Det fremgår av saksframlegg at bevilgningen sammen med Lierne kommunes andel på 1,6 millioner kroner og restmidler fra 2016 gir dekning på årsbudsjettet for omstillingen. Det gjensto rundt 4 millioner kroner fra tilsagnet som ble gitt i 2016. Samlet forventet omstillingsinnsats fra offentlige aktører for hele perioden anslås til kr 60 millioner.

Det fremgår av saksframlegg til fylkesrådet i sak 87/17 at omstillingsarbeidet i Lierne betraktes som vellykket. Videre står det at fylkeskommunen og Innovasjon Norge er godt fornøyd med måten det rapporteres på og de gode resultatene så langt.

4.3.2 PROGRAMSTATUSVURDERING 2017

Innovasjon Norge krever at alle omstillingsområder skal gjøre en programstatusvurdering¹² av gjennomføringsfasen hvert år. Programstatusvurderingen hjelper omstillingsledelsen å vurdere egen prosess og måloppnåelse årlig. Verktøyet skal også motivere til forbedringer. Programstatusvurdering er gratis for omstillingsorganisasjonen, og Innovasjon Norge dekker alle kostnader til ekstern konsulent¹³.

Høsten 2017 ble det gjennomført en programstatusvurdering for omstillingsarbeidet i 2017 i Lierne. Deltakere i vurderingen var styret i Lierne Utvikling AS, observatører fra Innovasjon Norge, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Lierne kommune, samt leder i Lierne Utvikling, næringskonsulent i Lierne kommune og ekstern prosesskonsulent fra Næringsutvikling AS.

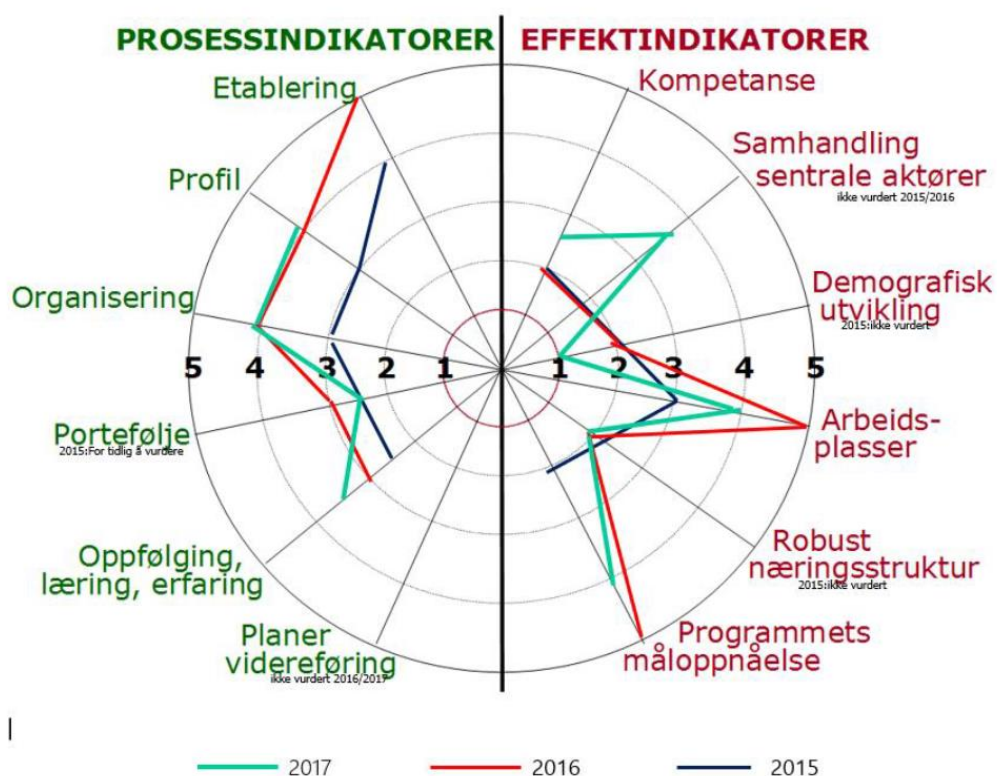
Status for arbeidet ble vurdert opp mot 12 hovedindikatorer, med karakterer på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er «ikke tilstede» og 5 er «topp». Dette ga følgende resultat:

---

¹² Programstatusvurdering er et vurderingsverktøy utviklet av Innovasjon Norge. Statusvurderingen er en egenrevisjon. Vurderingsteamet består av omstillingsledelsen, observatør fra fylkeskommunen, oppdragsrådgiver fra Innovasjon Norge og en ekstern prosessleder. <http://www.innovasjon Norge.no/no/regional-omstilling/verktoy/programstatusvurdering/>

¹³ Innovasjon Norge, «Programstatusvurdering» <<https://www.innovasjon Norge.no/no/regional-omstilling/verktoy/programstatusvurdering/>>.

Figur 4-1: Sammendrag av funn i programstatusvurdering 2017

Det konkluderes med at arbeidet i omstillingsprogrammet i Lierne fungerer godt og har god fremdrift. Det var ved programstatusvurderingen rapportert 9 av 16 registrerte arbeidsplasser, men med forventning om rapportering av ytterligere 20 arbeidsplasser innen året var omme.

Programmet hadde et budsjett på 10 millioner kroner i 2017, og det var per vurderingsdato bevilget 10 204 986 kr.

Programstatusvurderingen presenterer også utfordringer i arbeidet. Det kommenteres at det har vært en nedgang i folketallet, og at det ikke er nok innbyggere i arbeidsdyktig alder for å kunne oppfylle målsettingen. Det kommenteres også at det har blitt gitt signaler om at næringslivsaktører begrenser ønsker om vekst, i fare for å ta ansatte fra nabobedrifter.

Av forbedringsområder blir spesielt følgende tatt frem:

- øke involveringen av FoU og andre kompetansemiljøer
- økt oppmerksomhet i forhold til å sikre at en har tilstrekkelig med prosjekter innen FS og FP fasene
- klargjøre forventninger til LU i forhold til å kunne påvirke demografiske forhold

Ut fra gjennomgangen gis følgende konkrete anbefalinger.

- FoU og andre kompetansemiljøer må sterkere inkluderes i arbeidet og muligheten må synliggjøres overfor næringslivet. Herunder bør en vurdere innføring av måltall.
- Bevissthet i forhold til å ha tilstrekkelig tilfang av prosjekter i FS og FP fasene må opprettholdes
- Ansvar og grenseganger mellom LU og kommunen knyttet til demografiske forhold må konkretiseres og avklares.
- Det er viktig å legge til rette for gode rutiner og systemer for registrering av resultater fra sluttrapporter. Herunder også legge til rette for målrettet og aktiv oppfølging av eventuelle anbefalinger.
- En kompetanseutviklingsplan for omstillingsorganisasjonen bør komme på plass.
- Kommunikasjonsplanen bør implementeres og websiden bør forbedres spesielt i forhold til å synliggjøre maler og rapporteringsmuligheter
- Arbeid for å tiltrekke seg statlige arbeidsplasser bør intensiveres

Rapporten redegjør videre for hvordan man har fulgt opp anbefalingene fra 2016.

Det rapporteres at det ikke er bevilget midler til innsatsområdet «andre prosjekter», men at Lierne Utvikling er delvis inkludert som kompetanseleverandør til gründere.

På sin egen hjemmeside presenterer Lierne Utvikling status for arbeidet. Per 02.07.2018 presenteres det at det er skapt 110 av 130 arbeidsplasser i 10 bedrifter. Det gjenstår 3 år av omstillingsperioden hvor det må etableres minst 20 arbeidsplasser for å oppnå omstillingsmålet.

4.3.3 SAMARBEID

Nord-Trøndelag fylkeskommune mottok den 29.06.2015 tilsagn fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til omstillingsarbeidet i Lierne. Departementet legger til grunn at midlene skal disponeres i nært samarbeid med kommunen og Innovasjon Norge.

Representant fra fylkeskommunen, som blant annet har deltatt i programstatusvurderingen, uttalte til revisor at han opplever at samarbeidet fungerer utmerket. Han fortalte at samarbeidet utarter seg på følgende måte:

Fylkeskommunen har forvaltningsansvaret for de midlene som kommer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og de midlene fylkeskommunen selv har satt av til omstillingsprosjektet. Disse midlene utgjør til sammen 45 millioner kroner. Fylkeskommunen foretar årlige bevilgninger til Lierne kommune av disse midlene, som

i snitt utgjør 7,5 millioner kroner i året i 6 år. Fylkeskommunen får da søknad som inneholder årsrapport og regnskap fra foregående år. På denne måten har fylkeskommunen kontinuerlig kontakt med Lierne kommune og Lierne Utvikling AS.

Fylkeskommunen og Innovasjon Norge sitter også som observatører i alle Lierne Utvikling sine styremøter. Her har de møte- og talerett, men har ikke beslutningsrett i styret. Fylkeskommunen og Innovasjon Norge kan på denne måten følge arbeidet kontinuerlig. Representanten fra fylkeskommunen opplever at man på denne måten får både et overordnet og et mer detaljorientert perspektiv på arbeidet gjennom enkeltsaker. Daglig leder i Lierne Utvikling fortalte at observatørene også deltar på styreseminar og programstatusvurdering.

Ifølge daglig leder i Lierne Utvikling er Innovasjon Norge involvert i alle søknader i prosjektplanfasen.

4.3.4 BRUK AV MIDLER

Det fremgår av selskapets årsberetning og årsregnskap 2016 at selskapets salgsinntekter i sin helhet består av salg av tjenester til Lierne kommune i forbindelse med omstillingsprosjektet, og at selskapet hadde 1 årsverk i regnskapsåret. Det ble gitt ytelser til daglig leder, styret og revisor.

Revisor har vært i kontakt med selskapets revisor, som ikke hadde kommentarer til rapporten. Det har ikke blitt sendt nummererte brev.

Lierne Utvikling AS forvalter omstillingsmidlene. Administrasjonen i Lierne Utvikling AS har fullmakt til å vedta støttesøknader opp til kr 50 000 i støttebeløp, det vil si prosjekter i størrelse på kr 100 000. Støttesøknader over dette skal besluttes av styret. Denne bestemmelsen finnes i vedtatte retningslinjer i selskapets dokument Kvalitetshåndboken.

Siste delegeringsreglement er fra 16.02.2016. Delegeringsreglementet inneholder ikke noe om delegering av fondsforvaltningen til Lierne Utvikling, da delegeringen skjedde først i 2017. Revisor har ikke funnet vedtak om delegering av fondsforvaltningen i politiske saker, men har fått tilsendt vedtak om å søke om omstillingsmidler.

Rådmannen fortalte at kommunestyret opprettet Lierne Utvikling 12.02.2015, med det formål å gjennomføre omstillingsplanen for Lierne kommune i perioden 2015-2021. Fastsetting av vedtektene for selskapet ble gjort i kommunestyret 07.05.2015. Revisor har ikke klart å finne annen delegering av forvaltningen av fondet enn bestemmelsene som ligger i opprettelsen av Lierne Utvikling AS.

Formannskapet i Lierne kommune hadde 17.01.2017 et temamøte om næring. Styret i Lierne Utvikling AS hadde møte 25. januar, og her presenteres det at det i temamøtet ble gitt signaler om at formannskapet ønsket at styret i Lierne Utvikling AS skal fatte avgjørelsene på kommunen sin andel av det regionale næringsfondet (omtalt som Lierne kommunale næringsfond). Det fremgår i saksfremlegget til styremøtet at tidligere praksis har vært at tilsagn under 50 000kr har blitt behandlet administrativt av rådgiver næring. Tilsagn over 50 000kr har blitt behandlet av formannskapet. Det gjengis at formannskapet finner det hensiktsmessig med en slik organisering da Lierne Utvikling sitter med informasjonen som gjør at de kan se det totale bildet for næringsutvikling i Lierne. Videre heter det at formannskapet ønsker at det rapporteres på bruken av midlene, dette ved at rådmannen henter ut lister fra Lierne Utvikling sine nettsider på gitte tilsagn, med prosjektnavn, sum og søker.

Styret i Lierne Utvikling AS vedtok å støtte formannskapetets vurdering, og tok på seg fondsforvaltningen av det kommunale næringsfondet. Lierne Utvikling AS forvalter dermed både omstillingsmidlene og det kommunale næringsfondet.

4.3.5 INTERVJU AV VIRKSOMHETER

Revisor har stilt følgende spørsmål til fire virksomheter som har fått omstillingsmidler:

1. Hvordan kom du i kontakt med Lierne Utvikling AS?
2. Kan du fortelle kort om hvordan du opplever dialogen med Lierne Utvikling (eksempelvis; får man svar på det man lurer på, hjelpsomhet, god nok informasjon om muligheter for din bedrift etc.)?
3. Fikk du hjelp til å utforme søknaden?

En av virksomhetene hadde selv kontaktet Lierne Utvikling, en annen virksomhet hadde blitt kontaktet av Lierne Utvikling og to virksomheter kom i kontakt med Lierne Utvikling gjennom Innovasjon Norges SMB-program¹⁴.

Alle virksomhetene omtaler dialogen med Lierne Utvikling som svært god og at de er løsningsorienterte og imøtekommende på alle måter.

De intervjuede virksomhetene hadde alle fått hjelp til å utforme søknaden.

---

¹⁴ SMB-utvikling skal skape vekst i små- og mellomstore bedrifter (SMB) i omstillingsområdet. Verktøyet hjelper lokale bedrifter å utvikle og realisere nye og eksisterende forretningsmuligheter.

4.3.6 GJENNOMGANG AV SAKER

Revisor har gått gjennom 16 søknader om tilskudd og saksbehandlingen av disse for 2017. Søknadene er i all hovedsak utarbeidet etter samme mal med utgangspunkt i PLP, med to unntak. Disse unntakene gjelder to søknader fra Lierne kommune. Samtlige prosjekter bidrar primært til å nå målsetting om sysselsetting og økt verdiskaping. 10 av søknadene anslår at det vil etableres arbeidsplasser som følge av gjennomførte prosjekt, mens 6 av søknadene ikke stipulerer dette. Det er dog stort fokus på ringvirkningene prosjektene vil kunne ha, og potensielle arbeidsplasser som kan oppstå i kjølvannet av prosjektene.

Det varierer hvilke innsatsområder prosjektene faller inn under, men det er flest prosjekter under Innsatsområde 3: eksisterende næringsliv.

Av de gjennomgåtte søknadene, er alle unntatt to innvilget. De to som ikke ble innvilget har blitt bedt om å revidere søknadene sine. Fire av søknadene har fått innvilget mindre penger enn det ble søkt om.

Ett prosjekt har blitt innvilget mer enn 50% i støttesats. Dette gjelder Lierne kommunes søknad for prosjektet *Levende Lierne*, som har fått 80% støtte. Dette begrunnes med at prosjektet er viktig for omstillingsprogrammet i sin helhet. Prosjektet går ut på at man etter prosjektet *Bolyst Lierne* så noen delmål som var aktuelle å øke fokuset på. Dette var «Lierne – Det gode vertskap», «Bolig» og «Rekruttering». Disse delmålene blir sammen sett på som viktige for å nå målsettingen for omstillingsprogrammet med å etablere 130 nye arbeidsplasser. Prosjektet skal profilere Lierne, bidra til å tilrettelegge for økt rekruttering, samt få oversikt over boliger til leie/salg i Lierne og følge opp bolighandlingsplan og andre boligprosjekter. Revisor har vært i kontakt med prosjektleder i arbeidet, som har fortalt at hun ikke deltok i utarbeiding av selve bolighandlingsplanen, men har vært med på oppfølgingen av denne. Prosjektleder deltar i en kommunal boliggruppe som diskuterer og bidrar til å løse alle slags boligspørsmål i kommunen. Det fremgår av saksinnstillingen at representant fra Innovasjon Norge mener at utenbys rekruttering og tilgang til boliger er avgjørende for at omstillingsprogrammet skal lykkes.

Daglig leder i Lierne Utvikling fortalte at hvilke rapporteringer mottakerbedriftene er forpliktet til å gjennomføre, kommer an på prosjektet. Dersom det er et prosjekt med prosjektplan må det rapporteres med sluttrapport og prosjektlederrapport. På kompetansehevende tiltak er det anmodning om sluttutbetaling på fastlagt skjema eller på mail.

Daglig leder fortalte at status for rapportering mellom mottakerbedriftene og Lierne Utvikling i dag (31.05.2018) er at alt er rapportert inn i henhold til fremdrift i prosjektene. Dersom ikke all dokumentasjon foreligger, utføres ikke sluttutbetaling. Som tidligere nevnt i kapittel 4.3.1 er

både fylkeskommunen og Innovasjon Norge fornøyde med måten det rapporteres på og de gode resultatene så langt.

Gjennomgangen av saker viser at 10 av 16 prosjekter er klassifisert som hovedprosjekter. I utgangspunktet skal pengene i hovedsak gå til prosjekter i tidlig fase, forstudie og forprosjekt. Daglig leder fortalte at dette handler om faseinndelingen som er fastsatt i PLP (Prosjektlederprosessen). Det betyr eksempelvis at kompetansehevende tiltak defineres som hovedprosjekt, da det der ikke er naturlig med forstudie/forprosjekt. Flere av prosjektene definert som hovedprosjekt, har fått innvilget mindre enn de søkte om, eksempelvis nedjustert fra omsøkt 50% midler fra Lierne Utvikling, til 19% innvilgede midler.

4.4 VURDERING

Gjennomgang av søknader og selskapets årsberetning viser at omstillingsmidlene bidrar til etablering av nye arbeidsplasser. Til nå i omstillingsperioden har det blitt etablert 110 av 130 arbeidsplasser. Det er fortsatt 3 år igjen av omstillingsperioden.

Omstillingsmidlene disponeres i et nært samarbeid mellom selskapet, kommunen, fylkeskommunen og Innovasjon Norge. Det nære samarbeidet er muliggjort blant annet gjennom programstatusvurdering, men først og fremst gjennom å ha de forskjellige aktørene som observatører under styremøter. Det er i styremøtene at søknader behandles, og midler fordeles.

Behandling av søknader viser at det vurderes hvilke innsatsområder søknadene faller inn under. Vurdering av om søknadene faller inn under omstillingsplan og handlingsplan er dermed en del av saksbehandlingen. Omstillingsplanen og handlingsplanen sammenfaller med Lierne kommunes målsetting om sysselsettingsvekst og økt verdiskaping. Revisor har i sin gjennomgang ikke sett søknader som har vært utenfor innsatsområdene. Revisor har heller ikke sett eksempler på at omstillingsmidlene har blitt brukt til annet formål enn det som er fastsatt.

Det er fastsatt at bruk av omstillingsmidlene skal være med å klargjøre og utrede prosjektene som et grunnlag for senere gjennomføring i hovedprosjekt, og at midlene primært skal brukes til prosjekter i tidlig fase, forstudie og forprosjekt. Det finnes flere tilfeller av at det er bevilget søknader som har gått til hovedprosjekt. Dette har blitt begrunnet av selskapet. Lierne Utvikling har opplyst at det ikke alltid er naturlig å plassere prosjekter som tidlig fase/forprosjekt/forstudie, men heller som hovedprosjekt. Slik revisor ser det er dette naturlig for å følge PLP-metodikken. Samtidig er det mer utfordrende å etterprøve om midlene har gått til riktig prosjekt.

Det er eksempel på én søknad som har fått støtte ut over den normerte maksimale støttesats på 50%. Dette gjaldt prosjektet Levende Lierne, omsøkt fra Lierne kommune. I saksinnstillingen viser den samlede vurderingen at gjennomføring av prosjektet er viktig for å kunne nå målsettingen i omstillingsprogrammet som helhet. Revisor vurderer dette som en gyldig grunn til å gi støtte utover den normerte støttesatsen. Innholdet i prosjektet Levende Lierne beskriver at prosjektleder skal delta i oppfølgingen av kommunens bolighandlingsplan. I utgangspunktet skal ikke prosjekter som støtter kommunale drifts- og forvaltningsoppgaver ha støtte. Revisor vurderer at dette prosjektet ikke har hatt som mål å støtte kommunale drifts- og forvaltningsoppgaver, og at støtte til prosjektet er berettiget.

Revisor har ikke sett eksempler på at støtte har blitt gitt som lån eller aksjekapital.

To av seksten gjennomgåtte søknader har ikke benyttet PLP-metoden. Disse søknadene kommer begge fra Lierne kommune. Det er ikke noe absolutt krav om at PLP-metoden skal benyttes i søknaden, men at den bør brukes.

Det er styret i Lierne Utvikling som har bevilget omstillingsmidler til søkerne. Revisor har ikke funnet noen delegering av dette ansvaret fra Lierne kommune, utover at det ved etablering av selskapet gjennom avtaler ble fastsatt at Lierne Utvikling AS skal utføre omstillingen på vegne av kommunen. Delegering av ansvaret finnes ikke dokumentert i kommunens delegasjonsreglement, som ikke har blitt revidert etter etableringen av Lierne Utvikling AS. Dette medfører at heller ikke ansvaret for forvaltningen av kommunens næringsfond finnes i kommunens delegasjonsreglement.

Det er fastsatt at utbetaling foretas etter skriftlig anmodning fra søker, og det skal utarbeides sluttrapport og regnskap. Det er forskjellig type rapportering ut ifra type prosjekt. Ifølge daglig leder i Lierne Utvikling utbetales ikke midlene dersom rapporteringen for prosjektet ikke er på plass.

Revisjonen vurderer at omstillingsmidlene i Lierne kommune brukes i tråd med gjeldende prioriteringer og retningslinjer.

4.5 KONKLUSJON PÅ UNDERPROBLEMSTILLING

Den første underproblemstillingen er:

- Brukes omstillingsmidlene i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, og behandles søknader om omstillingsmidler etter gjeldende retningslinjer?

Revisor vurderer at omstillingsmidlene stor grad brukes i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, med unntak av at delegering av fondsforvaltningen ikke er på plass.

Kommunens delegasjonsreglement bør oppdateres med riktige delegeringer til både Lierne Utvikling AS og kommunens næringsfond. Søknader om omstillingsmidler behandles i stor grad etter de gjeldende retningslinjene, med velbegrunnet om unntak for å gi høyere støtte til et prosjekt, og to søknader som ikke er formatert etter PLP-metodikken.

Endelig konklusjon for den overordnede problemstillingen, som baserer seg på konklusjonen i denne underproblemstillingen, finnes i kapittel 7.

5. RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET

5.1 PROBLEMSTILLING

Det er utarbeidet følgende problemstilling for rapportering til kommunestyret:

- Er det tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret?

Problemstillingen er avgrenset til å gjelde rapportering fra Lierne Utvikling til kommunestyret. Revisor har derfor ikke vurdert rapporteringskrav som gjelder for kommunestyret til regionalforvaltning.no, staten via RF-1350, Innovasjon Norge eller KMD.

5.2 REVISJONSKRITERIER

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen¹⁵:

- Styret for Lierne Utvikling skal informere formannskap og/eller kommunestyre etter anmodning fra kommunen og ellers når det anses hensiktsmessig
- Lierne Utvikling skal rapportere til kommunen gjennom generalforsamling samt ett Eiermøte i året.

5.3 DATA

Datagrunnlaget for gjeldende problemstilling er hentet fra Lierne Utvikling sin styreinstruks og dokumentasjon av rapportering. Det framgår av styreinstruksen for Lierne Utvikling AS at forvaltning av omstillingsmidlene er styrets ansvar. Herunder er det styrets ansvar å rapportere til kommunestyret i samsvar med kommunens retningslinjer. Videre skal styret informere formannskap og/eller kommunestyre etter anmodning fra kommunen og ellers når det anses hensiktsmessig.

Administrasjonen i Lierne Utvikling AS er ansvarlig for å utarbeide beslutningsgrunnlag til styret, herunder ordinære sakspapirer og tilleggsrapporter til de ordinære årlige generalforsamlingene. Det blir årlig utarbeidet årsberetning og årsrapport som styret i Lierne Utvikling oversender til behandling i generalforsamlingen.

---

¹⁵ Se vedlegg 2 for utledning av kriterier.

Til generalforsamlingen i 2016 og 2017 ble både årsrapport og årsregnskap for Lierne Utvikling AS lagt fram.

I tillegg til årsrapport utarbeider Lierne Utvikling AS en halvårsrapport til kommunestyret¹⁶. I halvårsrapportene presenteres statistikk og oversikter som helt eller delvis er lagt fram for styret i Lierne Utvikling de siste månedene. Halvårsrapporten omfatter blant annet presentasjon av det foreløpige regnskapet for inneværende år, hvordan man ligger an i forhold til måloppnåelse for året, antall søknader og lignende. Sist halvårsrapportering til kommunestyret skjedde 30.11.2017, sak 83/17.

Handlingsplaner for Lierne Utvikling er utarbeidet for alle årene¹⁷ Lierne Utvikling har vært i drift og handlingsplanene er vedtatt av kommunestyret.

Styreleder/eierrepresentant opplyser i intervju at Lierne Utvikling rapporterer til kommunen gjennom generalforsamling og ett eiermøte i året. Styreleder/eierrepresentant opplever at det er god dialog med eier som følge av styrets sammensetning. I styret er det fra kommunen rådmannen og varaordføreren som er observatører og ordfører er styreleder og eierrepresentant. Styreleder/eierrepresentant fortalte at hun utover dette, gjennom rollen som styreleder, forsøker å orientere kommunestyret og formannskapet om hva som skjer i Lierne Utvikling ved behov.

Rådmannen fortalte at kommunestyret er generalforsamling for selskapet, og har følgende kontakt med Lierne Utvikling AS:

- Desember/februar: Behandling av handlingsplan og budsjett for Lierne Utvikling AS, etter innstilling fra styret i selskapet
- April/mai: Generalforsamling i Lierne Utvikling AS
- September/oktober: Behandling av halvårsrapport for Lierne Utvikling AS

5.4 VURDERING

Lierne Utvikling AS rapporterer til kommunen gjennom generalforsamlingen og ett eiermøte i året. Generalforsamlingen holdes i mai, og halvårsrapporten ble i 2017 lagt fram for kommunestyret 30.11.

---

¹⁶ Jf. Styremøtesak 88/16 og 54/17.

¹⁷ I Handlingsplan 2016 er følgende opplyst: «Den opprinnelige handlingsplanen utarbeidet samtidig som omstillingsplanen og søknad om midler til omstillingsarbeidet, gjaldt for perioden juni 2015 til 31.12.2016. I forbindelse med revisjon av omstillingsplanen ble det i perioden november 2015 til januar 2016 utarbeidet en revidert handlingsplan for 2016, sluttbehandlet i styret i Lierne Utvikling den 03.02.2016»

Som presentert i kapittel 3.3.2. har kommunestyret behandlet eksempelvis styreinstruks, omstillingsplan for hele perioden og årlige handlingsplaner. Videre er ordfører både eierrepresentant og styreleder, og informerte revisor om at hun forsøker å rapportere jevnlig både til kommunestyret og formannskapet. Samlet viser disse funnene at informasjon og rapportering fra Lierne Utvikling til kommunestyret vurderes som tilfredsstillende.

5.5 KONKLUSJON PÅ UNDERPROBLEMSTILLING

Den andre underproblemstillingen er:

- Er det tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret?

Her vurderer revisor at det er tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret.

Endelig konklusjon for den overordnede problemstillingen, som baserer seg på konklusjonen i denne underproblemstillingen, finnes i kapittel 7.

6. HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring 12.07.2018 til selskapet v/ styreleder og daglig leder i Lierne Utvikling AS, og til eier v/ eierrepresentant i Lierne kommune. Rådmannen svarte på vegne av eierrepresentanten 15.08.2018, og daglig leder svarte 21.08.2018. Revisor har korrigert faktafeil i tråd med høringssvaret. Rådmannens hørings svar ligger i vedlegg 3. Daglig leder i selskapet hadde ingen merknader til høringsutkastet, og viste til rådmannens faktakorrigeringer. Revisor har valgt å omformulere sin vurdering i kapittel 3.4. andre avsnitt for å tydeliggjøre budskapet.

I etterkant av at rapporten ble sendt ut på høring, har revisor fått inn flere data relevante for rapporten. Dataene har ikke medført endringer i revisors vurderinger eller konklusjoner. De nye dataene er lagt til i kapittel 3.3.2 under eierorganets sammensetning og funksjon, andre avsnitt.

7. KONKLUSJON (OG ANBEFALINGER)

Revisor har brukt to problemstillinger for å kunne svare ut den overordnede problemstillingen. Den overordnede problemstillingen er:

- Gjennomføres omstillingsarbeidet i Lierne kommune i henhold til gitte føringer?

Den første underproblemstillingen er:

- Brukes omstillingsmidlene i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, og behandles søknader om omstillingsmidler etter gjeldende retningslinjer?

Her vurderer revisor at omstillingsmidlene brukes i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, med unntak av at delegering av fondsforvaltningen ikke er på plass. Kommunens delegasjonsreglement bør oppdateres med riktige delegeringer til både Lierne Utvikling AS og kommunens næringsfond. Søknader om omstillingsmidler behandles i stor grad etter de gjeldende retningslinjene, med unntak av to søknader som ikke er formatert etter PLP-metodikken, og et velbegrunnet unntak fra normen om 50% støtte til et prosjekt.

Den andre underproblemstillingen er:

- Er det tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret?

Her vurderer revisor at det er tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret.

På bakgrunn av funnene i underproblemstillingen, konkluderes det i hovedproblemstillingen med at omstillingsarbeidet i Lierne kommune gjennomføres i henhold til gitte føringer, med unntak av at en formell delegering av ansvaret for fondsforvaltningen ikke er på plass.

Revisor har følgende anbefalinger:

- Kommunens delegasjonsreglement må oppdateres slik at det inneholder delegeringen av forvaltning av omstillingsmidler og forvaltning av næringsfondet

KILDER

Baglo, Knut, *Strategisk Utviklingsanalyse Lierne kommune 2015*, 2015

Innovasjon Norge, «Programstatusvurdering» <<https://www.innovasjon norge.no/no/regional-omstilling/verktoy/programstatusvurdering/>>

Kommunal- og regionaldepartementet, «Rundskriv H-02/06», 2006
<<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-h-0206/id109621/#syttten>>

KS, «Styrevervregisteret» <www.styrevervregisteret.no>

Lierne Utvikling AS, *Vedtakter*, 2015

Sand, Roald, Espen Carlsson, Merethe Lurfald, og Håkon Sivertsen, *SAMFUNNSMESSIGE VIRKNINGER AV LIERNE BAKERI*, 2014

VEDLEGG 1 - METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Prosjektet er gjennomført i perioden måned år til måned år.

Rapporten bygger på informasjon innhentet gjennom dokumentanalyse, spørreundersøkelse, observasjon og intervju.

Selskapskontroll med forvaltningsrevisjon er gjennomført ved dokumentanalyse og intervju av styreleder i Lierne Utvikling AS og daglig leder i Lierne Utvikling AS. Styreleder er også eierrepresentant i Lierne Utvikling AS og ordfører i Lierne kommune.

Intervju

Følgende har blitt intervjuet:

- Tor Erling Inderdal, daglig leder i Lierne Utvikling AS
- Bente Estil – ordfører i Lierne kommune, styreleder og eierrepresentant i Lierne Utvikling AS

I tillegg til intervjuene, har det blitt sendt skriftlige spørsmål pr. e-post til rådmannen, to ansatte i Innovasjon Norge og prosjektleder for Levende Lierne. Det har også blitt stilt oppfølgingsspørsmål til ordfører og daglig leder pr. epost. Referat fra intervju er verifisert av informantene i etterkant for å rette opp eventuelle misforståelser. Intervju av daglig leder og ordfører ble gjennomført samtidig, og etter en semistrukturert intervjuguide. Under intervjuet ba revisor om å få tilsendt en rekke dokumenter. I stedet for å bli tilsendt dokumenter, fikk revisor tilgang til selskapets dokumenter via Dropbox. Dette opplevdes som svært praktisk, og ga inntrykk av at selskapet ønsket å gi tilgang til alle relevante dokumenter. Det ble understreket at dersom revisor savnet noen dokumenter, var disse kun en epost unna.

Dokumenter

Revisor har sett på en rekke dokumenter i forbindelse med denne selskapskontrollen. Dette er i hovedsak styringsdokumenter for selskapet, som f.eks. omstillingsplan, handlingsplan, programstatusvurdering, avtaler mellom selskapet og kommunen, og stiftelsesdokumenter med vedtekter. Andre dokumenter av relevans for prosjektet har vært politisk behandling av saker vedrørende Lierne Utvikling AS og retningslinjer for bruk av omstillingsmidler.

Spørreundersøkelse

Det ble sendt ut en enkel spørreundersøkelse på e-post bestående av tre spørsmål til virksomheter som har vært i kontakt med Lierne Utvikling AS.

Undersøkelsen ble sendt ut 22.05.2018 og ble avsluttet 12.06.2018. Undersøkelsen ble sendt til 5 virksomheter, hvorav en virksomhet avsto fra å svare på grunn av habilitet. De resterende virksomhetene svarte på undersøkelsen.

Samlet vurdering av datagrunnlag og metode

Vi mener det har vært tilstrekkelig å intervju 2 personer, i kombinasjon med datainnsamling via dokumentgjennomgang og spørreundersøkelse. Revisor har fått tilgang til alle etterspurte dokumenter, og alle innsamlede data peker i samme retning. Det kunne vært aktuelt å intervju flere, eksempelvis andre styremedlemmer enn styreleder eller kommunens næringskonsulent. Revisor opplever ikke at dette har vært nødvendig, da alle tilgjengelige data, inkludert tilbakemeldinger fra bedrifter som har fått hjelp fra Lierne Utvikling, peker i samme retning.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og datagrunnlag i dette prosjektet gir et tilstrekkelig grunnlag til å svare på problemstillingene.

VEDLEGG 2 – UTLEDNING AV KRITERIER

Eierskapskontroll

Vurderingskriteriene i eierskapskontrollen er utledet fra KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Det er foretatt et utvalg av anbefalinger, basert på hvilke anbefalinger revisor mener er mest relevante i denne kontrollen. Utvalgte anbefalinger er presentert i begynnelsen av kapittel 3.

Forvaltningsrevisjon

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§7) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Tilskuddsbrev datert 29.06.2015 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Nord-Trøndelag fylkeskommune
- Tilsagnsbrev datert 06.07.2015 fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til Lierne kommune
- Innovasjon Norge – Regional omstilling (<https://www.innovasjon Norge.no/no/regional-omstilling/>)
- Omstillingsplan 2015 – 2021 Lierne Kommune
- Retningslinjer for bruk av omstillingsmidler i Lierne (vedtatt i styremøte i Lierne Utvikling 28.8.2015).
- Handlingsplan 2017 – Omstilling i Lierne
- Styreinstruks for Lierne Utvikling AS

I det følgende redegjøres det for overnevnte kilder som revisjonskriteriene er utledet fra for problemstillingen om *omstillingsarbeidet i Lierne kommune gjennomføres i henhold til gitte føringer*. Revisjonskriteriene for de ulike delproblemstillingene er utledet fra de samme kildene og kriteriene vil derfor bli presentert samlet for hver delproblemstilling til slutt i dette vedlegget.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

I tilskuddsbrevet datert 29.06.2015 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Nord-Trøndelag fylkeskommune stiller departementet flere vilkår for bruk av midlene. KMD legger til grunn at midlene skal disponeres i nært samarbeid med fylkeskommunen og Innovasjon Norge og andre offentlige aktører der det er naturlig. Videre stiller KMD særskilte krav til rapportering om hvordan midlene er benyttet og legger til grunn at det utarbeides en handlingsplan/strategiplan for arbeidet. Særlig er departementet opptatt av hvilke resultat omstillingsarbeidet har ført til. I tillegg skal det også redegjøres for oppsatte mål/aktiviteter i handlingsplanen /strategiplanen som eventuelt ikke er nådd. Departementet ber om en årlig skriftlig rapport, som sendes departementet senest 1. mars påfølgende år. Rapporten må også inneholde en oversikt over fordeling av midler til ulike aktører.

Både fylkeskommunen og Innovasjon Norge har satt vilkår til bruk av omstillingsmidlene.

Nord-Trøndelag fylkeskommune

I tilsagnsbrev datert 06.07.2015 fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til Lierne kommune, legger NTFK til grunn at Lierne kommune skal disponere midlene i nært samarbeid med fylkeskommunen og Innovasjon Norge.

Det forutsettes videre at andre offentlige myndigheter og andre offentlige virkemiddelaktører trekkes inn der det er naturlig.

Lierne kommune skal rapportere bruken av omstillingsarbeidet via regionalforvaltning.no, og årsrapport skal være sendt inn innen 31. januar påfølgende år. I tillegg skal Lierne kommune sende en skriftlig rapport til KMD og fylkeskommunen, senest 1. mars påfølgende år. Rapporten må inneholde en oversikt over fordeling av midlene til ulike aktører.

Innovasjon Norge

Innovasjon Norge stiller krav til bruk og organisering av omstillingsmidlene. Omstillingsmidlene er en tidsbegrenset ekstraordinær innsats til utvikling av nye prosjekter. Midlene skal gå til omstillings- og nyskappingsarbeid og arbeidet skal organiseres i fire faser: Avklaringsfasen, strategi- og forankringsfasen, gjennomføringsfasen og avslutningsfasen. Midlene skal primært brukes til prosjekter i tidlig fase, forstudie og forprosjekt. Videre skal midlene brukes i tråd med omstillingsplan og handlingsplan og bidra til å klargjøre og utrede prosjektene som et grunnlag for senere gjennomføring i hovedprosjekt.

Bruk av midler rapporteres til Innovasjon Norge og KMD.

Omstillingsmidlene kan konkret brukes til administrasjon av omstillingsorganisasjonen, tilretteleggende prosjekter og bedriftsrettede prosjekter.

Omstillingsplan 2015 – 2021 Lierne Kommune

Omstillingsplanen ble vedtatt av kommunestyret 16. februar 2016. Formålet med omstillingsplanen er å utvikle et plangrunnlag som begrunner og prioriterer bruken av de ekstraordinære midler som omstillingsstatusen utløser.

Omstillingsplanen beskriver situasjonen forut for omstillingssøknaden og bakgrunnen for omstillingsbehovet, målene for omstillingsarbeidet og de prioriterte innsatsområder. Innsatsområdene gir uttrykk for satsingsområder eller veivalg for å nå målsettingene.

Visjon for omstillingsarbeidet er *Et attraktivt lokalsamfunn med vekstkraft*. Hovedmålet er å bidra til å sikre, skape og utvikle 130 arbeidsplasser i Lierne i løpet av 6 år.

Omstillingsplanen beskriver seks innsatsområder:

1. Reiseliv, mat og opplevelser
2. Industriell matproduksjon
3. Eksisterende næringsliv
4. Attraktivitet for næringslivet
5. Kompetanse, rekruttering og nettverk
6. Andre prosjekter

Avtale mellom Lierne kommune og Lierne Utvikling AS om at Lierne Utvikling AS skal gjennomføre det 6-årige omstillingsarbeidet i Lierne (Avtale nr. 1).

1. Lierne kommune har fått omstillingsstatus og har i den forbindelse fått tilsagn om 75% tilskudd til finansiering av et omstillingsprosjekt til kr. 60 000 000 i perioden 2015 til 2021.
2. Dette tilskuddet kommer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med 30 mill kroner og fra Nord-Trøndelag fylkeskommune med 15 mill kroner. Kommunen egenandel blir på 15 mill kroner. De eksterne midlene utbetales samlet fra Nord-Trøndelag fylkeskommune ut fra de reglene de har for slike tilskudd/utbetalinger.

3. Lierne kommunestyre (som også er generalforsamling) har opprettet Lierne Utvikling AS for å gjennomføre dette omstillingsarbeidet i Lierne i perioden 2015-2021.
4. Den omstillingsplan som er vedtatt av kommunestyret, er et overordnet dokument for planen, samt de årlige handlingsplanene. Bruken og utbetaling av midler skal følge de retningslinjer for bruken av omstillingsmidler gitt av fylkeskommune og stat.
5. I tillegg til de dokumentene som vedtektene krever skal Lierne Utvikling AS levere en statusrapport til generalforsamlingen i mai. Videre skal Lierne Utvikling AS levere en statusrapport til kommunestyret pr. 31. august hvert år. Lierne kommune utarbeider mal.
6. Lierne Utvikling AS skal på vegne av Lierne kommune sende inn de rapporter som Lierne kommune skal sende til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, innenfor de frister som gjelder, p.t. 31. januar (www.regionalforvaltning.no) og 1. mars (skriftlig rapport til KMD og fylkeskommunen, som også må inneholde en oversikt over fordeling av midlene til ulike aktører) hvert år.
7. Lierne Utvikling AS sin vedtatte handlingsplan og budsjett for påfølgende år skal sende Lierne kommune innen den 10. desember året før. Omstillingsprosjektet skal ha en veiledende ramme på kr. 10 000 000 pr. år. Ref. avtalens pkt. 1.
8. Lierne kommune skal sikre likviditet i Lierne Utvikling AS. Tilskuddet fra Lierne kommune, inkl. eksterne midler, utbetales a konto fire ganger pr. år, ut fra vedtatt budsjett for angjeldende år, h.h.v. med 25% pr. 10. januar, 25% pr. 10. april, 25% pr. 10. juli og 15% pr. 10. oktober. Den siste 10%, korrigert for avvik i aktiviteten til Lierne Utvikling AS dette året, utbetales i januar påfølgende år.
9. Styret for Lierne Utvikling AS disponerer midlene i h.h.t. retningslinjer for bruk og tildeling av omstillingsmidler i Lierne.
10. Eventuell tvist om denne avtalen avgjøres av kommunestyret i Lierne.
11. Avtalen er utferdiget i to eks, ett til hver av partene.

Retningslinjer for bruk av omstillingsmidler i Lierne:

- Midlene skal i hovedsak brukes til forstudier og forprosjekt, unntaksvis hovedprosjekt
- Midlene skal kunne benyttes til tilretteleggende tiltak som bygger opp under satsingsområdene
- Dersom det er hensiktsmessig skal deler av bevillingen kunne overføres til Innovasjon Norge som har notifiserte ordninger for bedriftsprosjekter
- Maksimale støttesatser er normalt 50 %

- Støtte skal gis som tilskudd (ikke lån eller aksjekapital)
- Prosjekter skal primært bidra til å nå Liernes målsetting om sysselsettingsvekst og økt verdiskaping
- PLP-skal brukes til å beskrive prosjektene (PLP-plan som vedlegg til søknad på [www.regionalforvaltning](http://www.regionalforvaltning.no))
- Prosjektene skal normalt være innenfor programmets prioriterte områder. Prosjekter med stort potensiale, direkte effekt på målsettingene og lav risiko skal vurderes som aktuelle prosjekter for omstillingsarbeidet.

Omstillingsmidlene kan også benyttes til tilretteleggende tiltak, forutsatt at følgende momenter er oppfylt:

- Tiltaket må bygge opp under næringsutvikling – være næringsrettet
- Tiltaket må komme flere næringsaktører til gode
- Tiltaket må være innenfor programmets prioriterte områder
- Tiltaket må ha sitt utspring i et naturlig kommunalt ansvar

Omstillingsmidlene i Lierne kan ikke benyttes til:

- Kommunale drifts- og forvaltningsoppgaver, herunder drift av skoler, plan- og reguleringsoppgaver m.fl.
- Driftsrelaterte oppgaver i bedriftene/prosjektene som søker midler
- Investeringer i lett omsettelig og raskt forgjengelig driftsmidler
- Investeringer i aksjer eller eierskap i kommersielle selskap

Handlingsplan

Det skal utarbeides årlige handlingsplaner. Handlingsplanen er en årlig konkretisering av omstillingsplanens innsatsområder i strategier og mulige tiltak. Disse mulige tiltakene skal, før de materialiseres i konkrete prosjekter, vedtas av besluttsende organer i Lierne Utvikling.

Hovedmålet for omstillingsarbeidet er å bidra til å sikre, skape og utvikle 130 arbeidsplasser i Lierne i løpet av 6 år.

Styreinstruks

Styret i Lierne Utvikling AS og kommunestyret i Lierne har vedtatt styreinstruks. Her fastsettes det at forvaltningen av omstillingsmidlene er styrets ansvar, herunder:

- Utarbeide og følge opp årlige handlingsplaner, strategier og budsjetter
- Utarbeide kommunikasjonsplan for omstillingsarbeidet
- Utøve forsvarlig kontroll av virksomhet, regnskap og formuesforvaltning
- Rapportere til kommunestyret i samsvar med kommunens retningslinjer
- Informere formannskap og/eller kommunestyre etter anmodning fra kommunen og ellers når det anses hensiktsmessig
- Føre tilsyn med ledelsen for omstillingsarbeidet og omstillingsorganisasjonens virksomhet
- Foreta årlig evaluering av egen arbeidsform.

Utlede revisjonskriterier:

Brukes omstillingsmidlene i henhold til gjeldende prioriteringer og retningslinjer, og behandles søknader om omstillingsmidler etter gjeldende retningslinjer? (Kapittel 4)

- Maksimalle støttesatser er normalt 50 prosent.
- Støtte skal gis som tilskudd (ikke lån eller aksjekapital).
- PLP-skal brukes til å beskrive prosjektene.
- Tilsagnsbeslutning skal gjøres av rett instans
- Søker skal akseptere tilsagn og vilkår ved underskrevet tilsagnsbrev
- Utbetalinger skal foretas etter skriftlig anmodning fra søker, og det skal utarbeides sluttrapport og regnskap
- Omstillingsmidlene skal bidra til etablering av nye arbeidsplasser som erstatning for de som har blitt borte.
- Lierne kommune skal disponere midlene i nært samarbeid med fylkeskommunen og Innovasjon Norge.
- Midlene skal brukes i tråd med omstillingsplan og handlingsplan
- Midlene skal primært brukes til prosjekter i tidlig fase, forstudie og forprosjekt.
- Bruken av omstillingsmidlene skal være med å klargjøre og utrede prosjektene som et grunnlag for senere gjennomføring i hovedprosjekt.
- Prosjekter skal primært bidra til å nå Liernes målsetting om sysselsettingsvekst og økt verdiskaping.
- Omstillingsbevilgningene skal ikke benyttes til

- kommunale drifts- og forvaltningsoppgaver, herunder drift av skoler, plan- og reguleringsoppgaver m.fl.
- driftsrelaterte oppgaver i bedriftene/prosjektene som søker midler
- til investeringer i aksjer eller eierskap i kommersielle selskap

Er det tilfredsstillende rapportering om bruk, og planer for bruk, av omstillingsmidlene til kommunestyret? (Kapittel 5)

- Styret for Lierne Utvikling skal informere formannskap og/eller kommunestyre etter anmodning fra kommunen og ellers når det anses hensiktsmessig
- Lierne Utvikling skal rapportere til kommunen gjennom generalforsamling samt ett eiermøte i året.

VEDLEGG 3 - HØRINGSSVAR

Det vises til tilsendt høringsutkast av 12.07.18, med frist 23.08.18.

Siden ordfører også er styreleder i Lierne Utvikling AS, gis svar fra Lierne kommune av undertegnede.

1.3 , tredje avsnitt

Lierne kommune søkte i februar 2015 KMD om 30 mill i omstilling. Nord Trøndelag fylkeskommune fikk i juni 2015 tilsagn om 30 mill til Lierne kommune fra KND til omstillingsarbeidet i Lierne kommune, utbetalt til NTFK med h.h.v. 15 mill i 2015 og 15 mill i 2016. Sammen med til sammen 15 mill fra Fylkeskommunen og 15 mill i kommunale midler over 6 år, så er rammebudsjettet på 60 mill for perioden 01.07.15-30.06.21. Renteinntektene er de 30 mill, rederte med årlig forbruk, tilfaller Lierne kommune i 2021.

2.1, første avsnitt

Siste setning endres til:

Siden kommunens næringskonsulent/rådgiver næring er utleid til Lierne Utvikling AS (LU) i omstillingsperioden, så ivaretar LU også kommunale næringsoppgaver som ikke direkte er en del av omstillingsarbeidet.

2.2, første avsnitt

Styret i Lierne Utvikling AS har etter generalforsamlingen i 2018 følgende sammensetning:

3.3.2, Fjerde avsnitt

Fire navngitte personer er satt opp som vararepresentanter.

3.3.2, Opplæring

Rådmannen gjennomførte temamøtet om eierskap, i forkant av kommunestyremøtet 13.02.18. Presentasjonen vedlegges mailen.

Side 20, Valgkomite og styreutnevnelser, andre avsnitt

fylket endres til Trøndelag/Nord Trøndelag fylkeskommune

3.4, andre avsnitt

Siste setning forstår jeg ikke.

Nest siste setning er jeg ikke enig i. Det er bedre at det står ordfører som fast representant, med fire navngitte vara, enn at det står «ordfører Bente Estil».

Skjer det noe med ordføreren, så må vedtaket endres av kommunestyret, med nytt navn. Står det ordfører er ikke dette nødvendig.

Side 23, Valgkomite og styreutnevnelser

Tas til etterretning. Legger fram sak om endringer av dette i vedtektene for LU.

4.3.4, fjerde avsnitt

Tas til etterretning. Legger fram sak om delegering av fondsforvaltning i politiske saker til LU.

Med hilsen

Karl Audun Fagerli
Rådmann
Lierne kommune
karl.audun.fagerli@lierne.kommune.no
tif. 74 34 34 04/950 59116

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no